

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 5304

гр. София, 28.07.2017 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в закрито заседание на 28.07.2017 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

като разгледа дело номер **7309** по описа за **2017** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл.АПК, вр с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на М. М. З. от [населено място] срещу БНБ за заплащане на обезщетение в размер на законната лихва за забавено плащане на гарантираните вземания за периода от 20.06.2014 година до 04.12.2014 година върху максималния размер на гарантираните вземания —8627,96 лева.

Ответникът по иска е депозирал отговор на исковата молба, в който е изложил подробни доводи за недопустимост на иска и за енговата неоснователност, като е заявил претенция за присъждаване на разноски.

Настоящата съдебна инстанция намира за исковата молба за недопустима. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл.](#)

2, ал. 1, от които незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на иски за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, причинени на граждани и юридически лица. Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумпират от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК, искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от който незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държавата не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки - незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

От доказателствата по делото е видно, че ищецът е имал открита банкова сметка в евро за съхранение на пари при условията на преференциален безсрочен депозит в К., а вредите се претендират от бездействие на БНБ, породено от неспазване на нормативно определен срок, в който е следвало да се установи „неналичност на депозити“. Правната регламентация на БНБ е се намира в Закона за БНБ, в които чл. 1, ал. 1 и чл. 2, ал. 6 ЗБНБ, е посочено, че Българската народна банка е централната банка на Република Б., тя е юридическо лице и регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в РБ. Основната цел на Българската народна банка е да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване стабилността на националната парична единица и провеждане на парична политика в съответствие с изискванията на този закон. Българската народна банка съдейства за създаването и функционирането на ефективни платежни системи и осъществява надзор върху тях (чл.2, ал.4), Българската народна банка има изключителното право да емитира банкноти и монети в страната (чл.2, ал.5), Българската народна банка регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита интересите на вложителите (чл.2, ал.6) Имуществото на

БНБ като специфична и автономна институция, която извършва стопанска дейност, за разлика от всички останали държавни органи и учреждения, е отделно от това на държавата, т.е. то е собствено на банката. В чл. 55. ал. 1 от Закона за БНБ изрично е посочено, че "БНБ има право на собственост върху притежаваните от нея вещи. която е отделна от държавната собственост и когато са налице условия за отговорност на БНБ за вреди (а тя отговаря за репарирването им със собственото си имущество по общия ред, а не държавата. В мотивите към ЗОДВПГ (заглавието на закона е изменено на ЗОДОВ с ДВ, бр. 30/11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006г.) изрично е посочено "държавата не носи отговорност за вреди, причинени от действията и актовете на длъжностни лица в стопански организации, в т.ч. и когато те са резултат на упражняването на предоставени им държавни функции.

Обстоятелството ,че БНБ осъществява надзор върху дейността на търговските банки- по аргумент от разпоредбата на чл.41,ла.3 от ЗБНБ- определя с наредба задължителните минимални резерви, които банките са длъжни да поддържат при нея, метода за изчисляването им, както и условията и случаите за плащане на лихва върху тях и утвърждава с наредба други условия и изисквания за поддържане стабилността на кредитната система., не я прави част от държавната администрация, а от там и не и придава качество на административен орган, както и орган, натоварен с административни правомощия по смисъла на параграф 1 ,т.1 от ДР на АПК,според която разпоредба- "Административен орган" е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон.. "Организация" според определението , дадено в параграф 1,т.2 от ДР на АПК е юридическо лице или сдружение на юридически или физически лица, което е организационно обособено въз основа на закон.БНБ не е и орган, който принадлежи към системата на изпълнителната власт- тя не е сред изрично и изчерпателно посочените в чл. 19, ал. 2, 3 и 4 ЗА. централни и териториални органи на изпълнителната власт, нито представлява администрация, подпомагаща орган на изпълнителната власт по смисъла на чл. 34, чл. 36 и чл. 38 ЗАдм., БНБ не е орган на бюджетна издръжка и не е част от разпоредителите с държавния бюджет, съгласно ежегодните закони за държавния бюджет на Република Б.. Централната банка не е част от системата на публичните финанси по смисъла на чл. 3 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), тъй като не представлява бюджетна организация съобразно легалната дефиниция, съдържаща се в § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗПФ/ според която "Бюджетни организации" са всички юридически лица, чиито бюджети се включват в държавния бюджет, в бюджетите на общините, в бюджетите на социалноосигурителните фондове, както и всички останали юридически лица, чиито средства, постъпления и плащания се включват в консолидираната фискална програма по силата на нормативен акт или по реда на чл. 171., БНБ не е и няма как да бъде разпоредител с бюджет съгласно чл. 11, ал. 1, 3, 6-8 ЗПФ.Бюджетът на БНБ не се урежда в годишния Закон за държавния бюджет, включително в Закона за държавния бюджет на Р Б. за 2014 година/ когато се твърди ,че БНБ е бездействала именно порез 2014 година. БНБ се самоиздържа от дейностите, предвидени в ЗБНБ, като съгласно чл. 8, ал. 4 от този закон тя внася всяка година остатъка от годишното превишение на приходите над разходите в приход на държавния бюджет. Съгласно чл. 48, ал. 1 ЗБНБ, разходите на БНБ се извършват съобразно годишния бюджет, приет от УС на БНБ. Бюджетът на БНБ не е част от държавния бюджет и БНБ е независима от изпълнителната власт и не е част от нея,

съгласно чл. 44 ЗБНБ /При упражняване на правомощията и изпълнение на задълженията си по този закон Българската народна банка, управителят и членовете на управителния съвет са независими и нямат право да искат или да приемат указания на Министерския съвет и на други органи и институции. М. съвет и другите органи и институции нямат право да дават указания на Българската народна банка, на управителя или членовете на управителния съвет.

.Държавните учреждения са бюджетно финансирани, което предполага планирането и управлението на предоставените им средства да се извършва по правилата, предвидени в специални нормативни актове: бюджетните закони, [Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор](#), [Закона за вътрешния одит в публичния сектор](#), както и множеството приложими подзаконови нормативни актове. Сключват сделки с граждани и фирми по ред и правила, съществено различаващи се от тези, валидни за техните съконтрахенти ([Закона за обществените поръчки](#), [Закона за концесиите](#) и др.). Финансовите параметри на участието на държавните учреждения в гражданския оборот по граждански и търговски сделки е в зависимост от предвидените им с бюджета приходи и разходи, които подлежат на постоянен контрол от Сметната палата и органите за финансов одит.

На следващо място, отношенията, които са възникнали между ищеца и К. не са административни правотоншения, а имат гражданско-правен характер и защита на евентуално накърнените права на ищеца следва да се реализира по реда на гражданските закони, тъй като обезщетяването на вредите, причинени от БНБ нейните органи и оправомощените от тях лица е в специален закон- [Закона за кредитните институции](#) , [който изключва приложението на ЗОДОВ-](#) по аргумент от [разпоредбата](#) чл. 8, ал. 3 ЗОДОВ-сочещ, че когато в закон или указ е предвидил специален начин на обезщетение, този закон не се прилага. В чл. 79. ал. 8 ЗКИ, е посочено, че БНБ нейните органи и оправомощените от тях лица не носят отговорност за вреди при упражняване на надзорните си функции, освен ако са действали умишлено. На следващо място твърдяното бездействие на БНБ е по повод взаимоотношения на БНБ с други търговски банки, а не спрямо ищеца. Фактическият състав на отговорността по ЗОДОВ е различен от този на отговорността на БНБ, нейните органи и оправомощените от тях лица, и двете отговорности се реализират по различен процесуален ред и евентуална отговорност на ответника по иска би могла да се реализира единствено по общия гражданско-правен ред, а не по реда, визиран в чл.1 от ЗОДОВ.

Наред с това, БНБ няма каквито и да било правомощия да изплаща в полза на вложители суми по гарантираните влогове в банките, защото задължението за изплащане на суми по влогове в една банка независимо от броя им в размер до 196 000 лв. е на ФГВБ съгласно чл. 4, ал. 1 от [Закона за гарантиране на влоговете в банките \(ЗГВБ\)](#). В чл. 7, ал. 2 от ЗГВБ е посочено, че Фондът е юридическо лице със седалище С., от което следва, че той е правосубектен и обособен като отделен орган от БНБ и в съответствие с чл. 8, т. 3 ЗГВБ Фондът (а не БНБ) при условията и по реда на закона изплаща гарантираните размери на влоговете.

Не е налице и твърдяното бездействие на БНБ при упражняване на своите задължения, които произтичали от чл. 1, т. 3, буква (i) от Директива 94/19/ЕО, според който тя следвало да установи, че даден депозит е „неналичен“ при предпоставки, предвидени в самата Директива. За да е налице, бездействие , то следва в нормативен

акт да вменено определено дължимо поведение на определен орган или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, в законовите и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се отграничи кога тяхното неизпълнение влече последиците на отговорността по чл. 1 ЗОДОВ. Директивата е външен източник, който е задължителен за всяка държава-членка, до която е адресирана, след изтичане на определен в нея срок, по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат, но оставя на националните органи избора на формите и начините за транспониране - чл. 288 от ДФЕС. В конкретния случай съгласно съображенията- 12 на Директивата тя е основана на принципа на минимална хармонизация, който изисква хармонизирането да се ограничи до основните елементи на схемите за гарантиране на депозити („С.“). Минималната хармонизация предоставя възможност за преценка на държавите-членки относно начина на установяване, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми. В чл. 1, пар. 3. (i) се сочи, че Директивата позволява на държавите-членки да изберат съответстващ на спецификата на С. акт. Въпросът за избор на подходящ акт е оставен на дискрецията на държавите-членки и именно те са тези, които следва така да транспонират Директивата, че да спазват нейните принципи и цели, съобразявайки обаче спецификите на националното законодателство, каквото е направено и от българския законодател. Самата директива е правилно транспонирана в българското законодателство, като съобразно разпоредбите на националния закон не се установява БНБ незаконосъобразно да е бездействала, а точно обратното - тя е изпълнила надлежно и своевременно всички свои задължения. Чл. 10. пар. 1 от Директивата е транспониран в чл. 23 на българския ЗГВБ, съобразно ал. 1 на който Фондът изплаща задължения на съответната банка към нейни вложители до гарантираните размери, когато БНБ е отнела издадената лицензия за банкова дейност на търговската банка. Ал. 5 на същия член сочи, че изплащането на суми от Фонда започва не по-късно от 20 работни дни от датата на решението на БНБ за отнемане на лиценза на банката. От така очертаните правни разпоредби е видно, че нормата на чл. 23 ЗГВБ е пряко свързана с чл. 36. ал. 2 ЗКИ, който на свой ред урежда условията, при които БНБ отнема издадения лиценз на банка поради неплатежоспособност-. тя не изпълнява повече от 7 работни дни свое изискуемо парично задължение, ако това е пряко свързано с финансовото състояние на банката и по преценка на БНБ не може да се очаква изплащане на изискуемите парични задължения в приемлив период от време, или собственият ѝ капитал е отрицателна величина. От своя страна, текстът на чл. 36, ал. 2 ЗКИ, почти дословно преповтаря текста на чл. 1, пар. 3 от Директивата, формулиращ понятието „неналичен депозит“. Решението за отнемане на лиценза на К. е взето, след като е безспорно установено, че собственият капитал на К. е отрицателна величина, като съобразно националното законодателство издаване на решението започва да тече законоустановения срок от 20 дни, в рамките на който Фондът следва да започне изплащането на гарантираните депозити. В мотивите на законопроекта е посочено, че той е изготвен с оглед транспонирането на Директива 2014/49/ЕС (която е нова директива, различна от приложимите понастоящем и описани по-горе Директива 94/19/ЕО и Директива 2009/14/ЕО). Според чл. 20 от Директива 2014/49/ЕС тя следва да бъде транспонирана в едни свои части до 03.07.2015 г., а в други части - в последващ момент.. От горното е видно, че БНБ се е съобразила с общностното право, конкретизирано от националния законодател в рамките на предоставената от

Директивата възможност за свободна преценка, като е издала Решение № 138 от 06.11.2014 г. на УС на БНБ за отнемане на лиценза на К. за извършване на банкова дейност. Следва да бъде посочено, че за установяване, че депозит е неналичен по смисъла на Директивата, БНБ не следва да извършва фактическо действие по констатиране на това обстоятелство, а да издаде индивидуален административен акт.

Това е видно от мотивите на ЗИДЗГВБ, обн. в ДВ, бр. 44 от 12.06.2009 г., с който е транспонирана Директива 2009/14/ЕО за изменение на Директива 94/19/ЕО. В мотивите на законопроекта изрично е предвидено,

че „ В съответствие с установените от директивата общи срокове в ЕС се предлага срокът за вземане на решение, че банка не може да изплаща депозити в случаите по чл. 36, ал. 2, т. 1 и 2 от Закона за кредитните институции, да бъде намален от 14 дни съгласно общата процедура, предвидена в чл. 57 от административнопроцесуалния кодекс, на 5 работни дни. ". Чл. 57 АПК предвижда сроковете за издаване на индивидуални административни актове, и не се отнася до извършване на фактически действия. Това се потвърждава и от изричното предвиждане в законопроекта, че за целта се взема решение, но не и че компетентният орган извършва някакво фактическо действие и актът, с който компетентният орган извършва тази констатация, следва да бъде индивидуален административен акт, а не предприемане на фактическо действие, и именно това е Решение № 138 от 06.11.2014 г. на УС на БНБ. Съгласно константната практика на ВАС незаконосъобразно бездействие по смисъла на чл. 203 АПК и чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е налице, когато административният орган не е изпълнил задължение за фактическо действие, което задължение произтича пряко от нормативен акт. Неизпълнението на задължения за волеизявление чрез непроизнасяне в срок, не представлява фактическо бездействие-основание за обезщетяване по реда на чл. 204, ал. 4 от АПК и чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. (Решение № 5349 от 16.04.2014 г. по адм. д. № 6965/2013 г., III отд. на ВАС). Стартирането на процедурата по изплащане на гарантираните депозити следва да започне въз основа на акт, т.е. изрично волеизявление, което изисква правното действие по приемането му, но не и извършването на каквито и да било фактически действия. В конкретния случай съобразно чл. 23, ал. 1 ЗГВБ, изплащането започва в срок до 20 дни от решението на БНБ за отнемане лиценза на банката.

Дори и в случая, да се приеме, че БНБ е следвало да издаде друг административен акт за установяване на неналични депозити, който е различен от Решение № 138 от 06.11.2014 г. на УС на БНБ за отнемане на лиценза на К. за извършване на банкова дейност, то неиздаването на този друг акт се счита за мълчалив отказ, който не е обжалван от ищеца в срока по чл. 149, ал. 2 от АПК. Нещо повече дори, по силата на Директивата, „компетентните органи следва първо да се уверят, че кредитна институция не е изплатила депозити, *които са дължими и изискуеми*. Такава оценка следва да подлежи на съдебните или административните процедури в държавите-членки." В конкретния случай, по делото няма нито твърдения, нито пък има доказателства депозитът на ищеца да е бил дължим и изискуем съобразно уговорения в договора му с К. срок на депозита, но да не е бил платен, а напротив-налице са доказателства за изплащане на депозита му, а по делото не се и съдържат доказателства, че депозитът му е станал изискуем- чрез отправяне до банката на искане за разпореждане със сумата по депозита, което да обуслови изискуемостта на депозита му. Нещо повече дори, преди БНБ да установи неплатежоспособност на К., тя няма как да пристъпи към отнемане на лиценза и без да извърши съответните

действия предвидени в закона, да установи, че банката е неспособна да изпълни задълженията си, в това число и задълженията към своите вложители.

Едва с отнемане лиценза на банката - К. случая, и то по предвидения в закона - с Решение № 138 от 06.11.2014 година на УС на БНБ), може да се приеме, че е установено и неналичие на депозити по смисъла на Директива 94/19/ЕО.

Достигането до извода, че банката не може да изплаща депозитите си, без да има яснота относно

нейното финансово състояние, би било икономически и юридически необосновано. Ето защо при транспонирането на Директивата в българското законодателство е възприето, че този извод следва да почива върху установяването, че съответната институция е неплатежоспособна, което от своя страна служи като основание за отнемане на издадения ѝ лиценз. Не е налице и сочената от ищеца изискуемост на влога със самото постановяване на Решение №73/20.06.2014 г/ когато са спрени плащанията от К., защото съгласно чл. 617, ал. 1 ТЗ, така и на чл. 23, ал. 1 от специалния Закон за банковата несъстоятелност („З.“), всички парични и непарични задължения на банката стават изискуеми от датата на решението на съда за откриване на производството по несъстоятелност срещу банката. Съобразно нормите на чл. 116, ал. 2, т. 2, във връзка с чл. 119, ал. 4 и 5 ЗКИ, когато в решението за поставяне на банката под специален надзор, БНБ е упражнила правомощието си да спре изпълнението на задълженията на банката, се счита, че банката не е в забава и не носи имуществена отговорност за неизпълнението на задълженията, чието изпълнение е спряно, а това означава, че по своята същност Решение № 73/20.06.2014 г. не само не може да доведе до изискуемост на депозитите на ищеца, но напротив, създава пречка за настъпването ѝ. Следва да бъде посочено още, че в съответствие с чл. 119, ал. 5 ЗКИ повлога на ищеца е била начислявана договорна лихва през целия период, през който К. е била поставена под специален надзор. С Решение № 82/30.06.2014 г., прието с протокол № 14 на УС на БНБ на основание чл. 116, ал. 2, т. 1 от ЗКИ,, лихвите

по депозитите в К. са били намалени до средния им пазарен размер. Лихвата по депозитите е била начислявана за целия период от поставяне на банката под специален

надзор до отнемане на лиценза на банката и е била изплатена при изплащане на гарантираните влогове до гарантирания от закона размер - чл. 4, ал. 2 от ЗГВБ. Следователно за сочения от ищеца период той е продължавал да получава доходност от вложените в К. средства и в този смисъл не е претърпял вреда, а напротив - получил е именно това, което е следвало от договора му с банката, като вложената главница е била олихвявана през целия период на специален надзор. Наличието на субективно право, уредено в нормативен акт, се явява обуславящо правния интерес от предприемане на действията по защитата по реда на чл.257 от АПК. За да бъде налице бездействие, то следва да е налице пряко произтичащо от нормативен акт задължение на органа да действа и да е налице започнало и продължаващо негово бездействие. Прякото произтичане означава, че връзката между правната норма и дължимото фактическо действие не е опосреднено от властническо волеизявление. Правният интерес от оспорване на бездействието на административен орган да изпълни свое задължение, произтичащо пряко от нормативен акт, следва да е налице във всеки един момент на съдебното производство - от подаване на искането до постановяване на съдебното решение.

Нещо повече дори, БНБ не е бездействала към сочените от ищеца периоди, нито пък е орган, административен или натоварен с административни правомощия.

Наред с посоченото, следва да бъде отбелязано и още нещо – за ищеца липсва правен интерес от предявяване на исковата молба. Вложителите, такъв, какъвто е и ищецът, както и другите кредитори на банката, не са адресати на решенията на БНБ за поставяне на банката под специален надзор, респективно отнемането на лиценза ѝ и в това си качество те нямат пряк, личен и правен интерес да оспорват съответните решения на БНБ. Предвид това, ищецът няма правен интерес да атакува бездействие на БНБ да издаде акт за установяване на неналичност на депозити в К., тъй като то не е по отношение на него, а на банката. Наличието на правен интерес е положителна процесуална предпоставка от категорията на абсолютните, за която съдът е длъжен да следи служебно, и която следва да бъде доказана във всеки конкретен случай, при това доказателствената тежест се носи от ищеца. Наличието на “засягане” на права и законни интереси на лицето, което търси съдебна защита е задължително конституционно условие за възникване на процесуален правен интерес от обжалване. По смисъла на чл.120, ал.2 от Конституцията на РБ, административният акт “засяга” граждани и юридически лица, когато нарушава или застрашава техни първа или законни интереси. Това обективно нарушаване или застрашаване на субективното право или законен интерес на граждани или юридически лица, е материално правното основание за включване на административния акт в кръга на съдебно обжалваемите актове. Практически това нарушаване, се обективира в нарушаване на правна норма от по-висок ранг, която административният акт нарушава и именно това материално-правно основание легитимира процесуално-правния интерес от съдебното обжалване на акта. Недопустимо е съдебно обжалване на акта от лице, чиито права или законни интереси не са нарушени или застрашени/Решение № 21/26.10.1995 г. на КС на РБ по конст.дело №18/1995 г./От така посоченото е безспорно, че за да се приложи общата клауза за обжалваемост, визирана в нормата на чл.120, ал.2 от Конституцията на РБ е необходимо с акта да се засягат права и законни интереси на граждани и юридически лица, освен изключените със закон, но това право не е неограничено и за да възникне то, е необходимо да са налице всички елементи, характеризиращи едно волеизявление като властническо, израз на субординационни отношения, издадено от орган на изпълнителната власт или друг овластен за това орган, в изпълнение на осъществяваната от него изпълнително-разпоредителна дейност, създаващо права или задължения или засягащо (нарушаващо или застрашаващо) правната сфера на конкретен адресат или на определен кръг правни субекти. Анализирайки така цитираната норма на чл.120, ал.2 от Конституцията на РБ, следва да бъде посочено още, че “засегнати” в процесуалноправен аспект са онези лица, които са носители на материалноправни последици от волеизявлението на органа, респективно на това-в чиято правна сфера се отразява неблагоприятно порочният административен акт, а негативно засягане е всяка правна последица от акта, състояща се в: прекратяване или ограничаване на съществуващи субективни права; създаване на нови или разширяване на съществуващи правни задължения, както и хипотезите на невъзможност за упражняване на субективни права, за които законът предвижда издаването на административен акт. Процесуалноправният интерес от съдебна защита следва да е насочен към премахване на неблагоприятни правни последици, или към-предотвратяването им, или към постигането на благоприятни правни резултати. Във всеки отделен случай, релевантно за установяване на процесуалноправния интерес е обективното наличие в правната сфера на оспорвания на субективното право или защитения от правото интерес- нещо, което в конкретната хипотеза не се доказва.

Наред с това, исковата молба е недопустима поради открито производство по несъстоятелност на [фирма]. По аргумент от чл.8,ал.3 от ЗОДОВ, ангажирането на отговорността на държавата е недопустимо, тъй като вземането на кредитор от търговска банка за законна лихва е допустимо да бъде предявено в производство по несъстоятелността на тази банка. Вземанията, които могат да бъдат предявени в производството по банкова несъстоятелност, както произтича от реда за удовлетворяването им по чл.94, ал.1 от Закона за банковата несъстоятелност, включват и сумите по депозитите, надхвърлящи тези по Закона за гарантиране на влоговете в банките, а лихви -законна или договорна - съгласно чл.4, ал.2, т.1 от същия закон, само след удовлетворяване на вземанията по първата разпоредба. Изрично не е предвидено в закона удовлетворяване на вземане за курсови разлики от неполучено в срок плащане. За ищеца е налице друг способ да предяви вземанията си за лихви и остатъка от главници по депозитите си - в производството по несъстоятелност на банката. Извод, че вземанията на вложителите следва да се равняват на това, което биха получили в производството по несъстоятелност, може да се направи от директивите за реорганизация и ликвидация на кредитните институции - Директива 2001/24 ЕО и новата Директива 2014/59/ЕС. Според тези директиви и конкретно съображение 50 от последната директива, намесата в правата на собственост не следва да бъде прекомерна; засегнатите акционери и кредитори не следва да понесат загуби, по-големи от тези, които биха понесли ако институцията беше ликвидирана към момента на вземане на решението за реструктурирането ѝ; за да се защитят акционерите и кредиторите, които участват в производството по ликвидация на кредитната институция, те следва да имат право да получат плащане или обезщетение за техните вземания, предявени в рамките на производството по ликвидация, размер, не по-малък от сумата, която по изчисления биха получили при ликвидация на цялата институция чрез обичайното производство по несъстоятелност. Също директивата въздига и принцип за равното третиране на акционерите и кредиторите от един и същи клас, всяко неравенство следва да бъде обосновано с обществен интерес. Следователно, ищецът в качеството си на вложител на [фирма] в несъстоятелност, според стандартите на директивата, следва да бъде удовлетворен за вземанията си в производството по несъстоятелност и до размерите, които според включеното в масата на несъстоятелността имущество, е възможно да получи и според установения в закона ред за изплащане на вземанията. Удовлетворяването на вземания към банката извън производството по несъстоятелност, каквито са вземанията за лихви по депозити, означава възможността да получи в различна степен удовлетворение и поради това следва да се основава на изрична норма в закона, но такава липсва.Доколкото по делото се претендират вземания за забавено плащане на депозитите на ищеца - за лихви по депозитите му, т.е. вземания, които би могъл да предяви в производството по несъстоятелност, то действително е налице друг, предвиден в закона способ за защита на правата му. Изложеното обуславя също извод, че тъй като е открито производство по несъстоятелност (с решение на съда по несъстоятелността - решение № 664/ 22.04.2015,г. постановено по 7549/2014г. на СГС, ТО, понастоящем влязло в сила), вземанията на ищеца от К. АД в несъстоятелност - за законна лихва по гарантирания размер на депозитите му, следва да бъдат удовлетворени само по този ред, което от своя страна изключва предявяването на претенции в качеството му на вложител в К. по реда на ЗОДОВ. Исковата молба е недопустима и на основание **нарушение на правото на ЕС - чл.1, параграф 3, буква i) от Директива 94/19 вр. чл.10, пар.1 от същата директива.** Както ищецът сам твърди, на 04.12.2014г. е получил плащане на гарантирания размер на депозитите си в [фирма] в несъстоятелност чрез ФГВБ. Искането за плащане на лихви върху тези суми, се

основава на недостатъчен надзор от страна на БНБ. На първо място, на въпроса дали нормите на Директива 94/19 могат да съставляват основание за отговорност за вреди поради бездействие на БНБ, следва да се отговори отрицателно. Основание за това настоящият съда намира в даденото задължително тълкуване на чл.1 от Директива 94/19 от Съда на ЕС в Решение от 12 октомври 2004 година по дело C-222/02, E.:EU:C:2004:606, P. P., C. S.-L. and C. M., конкретно следното: 1) В т.49 от решението съдът е приел, че отговорността на държавата за вреди при нарушение на разпоредба на правото на ЕС може да бъде търсена единствено, **когато нарушената разпоредба има за цел да даде права на частни лица.** 2) В т.50 от решението, въз основа на дадените отговори на първите два въпроса съдът е приел, че Директива 94/19, наред с други, не дава права на вложителите, когато те нямат достъп до своите депозити и **то заради слаб надзор от страна на компетентните национални органи,** след като е осигурено обезщетение на вложителите, предвидено в Директива 94/19. 3) В т.51 е посочено, че цитираните директиви, сред които и Директива 94/19, **не могат да се считат като даващи права на частни лица,** когато те не могат да разполагат с депозитите си **по причина на слаб надзор от страна на компетентните национални органи,** права да ангажират отговорността на държавата на основата на правото на ЕС. 4) По т.45 съдът на ЕС е приел, че с приемането на Директива 94/19 законодателят на Общността е осигурил минимална защита на вложителите в случай, че не могат да имат достъп до своите депозити, която също така да гарантира в случай, че те не могат да разполагат с депозитите си **при недостатъчен надзор от страна на компетентните органи.** Това правно положение е изведено във връзка с отговора по т.2 от диспозитива на решението, са разгледани и други три директиви, които са били обобщени в Директива 200/12 относно предприемането и осъществяването на дейност на кредитни институции, като хармонизирането на законодателството в областта представлява съществен инструмент за реализиране на вътрешния пазар в два аспекта - свобода на установяване и свобода на предлагане на услуги в областта на кредитните институции, като целта на директивите е да се достигне до взаимно признаване на разрешителните и прилагането на принципа за контрол от държавата-членка по произход (на кредитната институция). Съдът на ЕС също е разгледал и съображението, че предвиденото хармонизиране с тези групи директиви също цели да защитава вложителите, но тези директиви налагат на националните органи задължения относно контрола на кредитните институции. В заключение е направен извод и даден отговор, че и директивите, които регулират дейността на кредитните институции, не дават права на вложителите, когато не могат да разполагат с депозитите си поради недостатъчен надзор от страна на националните компетентни органи. 5) По т.29 от разглежданото решение съдът на ЕС е приел, че член 3, параграфи 2-5 от директива 94/19 има за цел да даде сигурност на вложителите, че кредитна институция, в която са направили своя депозит, принадлежи към схема за гаранция на депозитите, така че да бъде запазено тяхното право да бъдат обезщетени в случай, че не могат да имат достъп до своите депозити и то съгласно правилата от упоменатата директива и по точно нейния член 7. Тези разпоредби служат единствено за установяване и добро функциониране на схема за гаранции на депозитите, според същата точка от решението. 6) С отговора на първи въпрос в разглежданото решение Съдът на ЕС е приел, че: "(...) ако се осигурява обезщетение на вложителите, предвидено в Директива 94/19/ЕО (...) член 3, параграфи 2-5 от тази директива не може да се тълкува като противопоставящ се на национална разпоредба, според която целите на националния надзорен орган на кредитните институции се осъществява единствено за обществен интерес и това изключва според националното право частни лица да искат обезщетение за щети, нанесени от

недостатъчен надзор от страна на този орган." **Идентично е правното положение, което следва от българското законодателство.** Действително, съгласно чл.2, ал.6 ЗБНБ, Българска народна банка регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита на интересите на вложителите. Тази норма не дава основание да се приеме, че следва да бъде предпочетен частния интерес на вложителите пред обществения интерес – запазване стабилността на банковата система. Съгласно чл.79, ал.8 от Закона за кредитните институции, БНБ, нейните органи и оправомощените от тях лица не носят отговорност за вреди при упражняване на надзорните им функции, освен ако са действали умишлено. Посочените разпоредби следователно не противоречат и са в съответствие с даденото тълкуване по първи въпрос от разглежданото решение. Следователно, чл.2, ал.6 от БНБ не е годно основание за ангажиране отговорността на държавата за вреди, а в контекста на приетото от Съда на ЕС, чл. 3, параграф 3, буква i) от Директива 94/19 не съставлява основание за отговорност на БНБ за вреди, претендирани от вложител в кредитна институция. Освен всичко изложено, Съдът на ЕС се е позовал на **съображение 24 от преамбюла на Директива 94/19, според което директивата изключва тя да има за последици ангажиране на отговорността на държавите-членки и на техните компетентни органи по отношение на вложителите, след като те са получили обезщетение или защита в условията, определени от нея.(т. 31 от разглежданото решение).**

След като директивата изключва отговорност за вреди по искове на вложителите, е безпредметно разглеждането на въпроса дали разпоредбите ѝ са неправилно транспонирани в националното право, дали са нарушени от страна на БНБ при осъществяване на надзора по отношение на К. АД в несъстоятелност. Следователно, въз основа на всичко изложено, чл.1, параграф 3, буква i) от Директива 94/19 не съставлява годно правно основание, въз основа на което правото на ЕС допуска, да бъде ангажираната отговорността на държава-членка и на нейните компетентни органи по отношение на вложителите, след като те са получили обезщетение. Отговорността за вреди не може да бъде търсена на основание тази разпоредба, съобразно цитираната съдебна практика на Съда на ЕС. Следователно, не може да бъде ангажирана и отговорността по чл. 10, пар. 1 от същата директива, предвиждаща като правна последица изплащането на гарантирания размер на депозитите на вложителите. Липсват други правни основания, изведени от правото на ЕС във връзка с чл.1, параграф 3 от Директива 94/19, които допускат разглеждането на исковите претенции за вреди, в случай, че вложителите нямат достъп до депозитите си. Разпоредбите за защита на вложителите, съдържащи се в директивите, които хармонизират правилата за кредитните институции, не предоставят право на вложителите и право да се търси отговорност за вреди от държава-членка. Доводите в исковата молба, че на чл.1, параграф 3, буква i) от Директива 94/19, съответства чл.36, ал.2, т.1 от ЗКИ, са в подкрепа на довода, че и националната разпоредба не предоставя права на вложителите, предвид даденото задължително тълкуване на тази разпоредба от съда на ЕС. В това число съдът не следва да обсъжда и доводите, основани на Препоръката на Европейския банков орган, че БНБ нарушава директивата, доколкото съдът на ЕС е дал тълкуване, че цитираната норма не предоставя права на вложителите. За нарушение на правото на ЕС е възможно в производството по чл.258 от Договора за функционирането на ЕС по иск на Комисията да бъде потърсена отговорност на българската държава, но това не означава във всички случаи, че физически лица непременно ще имат право да предявяват искове за вреди. Касае се за различни видове и основания за отговорността, които нямат връзка по между си.Всичко изложено обуславя извод, че

заявените от ищеца правни основания, изведени от правото на ЕС изключват отговорността на българската държава, на БНБ и нейните органи за вреди, претърпени от ищеца в качеството му на вложител в К. АД в несъстоятелност. Това изключва възможността исковите претенции да бъдат разглеждани по същество. Доводите за отказано плащане по представените платежни нареждания не съставляват отделно основание за разглеждане на исковите за вреди, извън заявеното основание - незаконосъобразно бездействие за отнемане на лиценза на търговската банка. Тези доводи съдът възприема като изложени в подкрепа на тезата за датата на спиране на плащанията, като основание депозитите на вложителите да бъдат сметени за неналични по смисъла на чл.1, пар.3 от Директива 94/19.

Липсата на всички цитирани елементи от състава на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ, води до недопустимост на исковата молба и предполага връщането / в този смисъл са Определение № 9436/14.09.2015 година , постановено по адм.дело №.9670/2015 година по описа на ВАС, №8088/02.07.2015 година, постановено по адм. дело №7067/2015 година по описа на ВАС.

С оглед изхода на спора, претенцията на ищеца за присъждане на разноски е неоснователна и следва да бъде отхвърлена. Заявената претенция на ответника по иска за присъждане на разноски също е неоснователна , тъй като от приложеното по делото пълномощно е видно, че нито е договорено адвокатско възнаграждение ,нито има доказателства за реалното му плащане.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, вр с чл.130 от ГПК, Администра тивен съд С.-Град

О П Р Д Е Л И:

ВРЪЩА ИСКОВАТА МОЛБА на М. М. З. от [населено място] срещу БНБ за заплащане на обезщетение в размер на законната лихва за забавено плащане на гарантираните вземания за периода от 20.06.2014 година до 04.12.2014 година върху максималния размер на гарантираните вземания —8627,96 лева.

ПРЕКРАТЯВА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО АДМ.ДЕЛО №7309/2017 ГОДИНА ПО ОПИСА НА АССГ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138, АЛ.1 АПК , ПРЕПИС ОТ ОПРЕДЕЛЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО ПОДЛЕЖИ НА ОБЖАЛВАНЕ С ЧАСТНА ЖАЛБА ПРЕД ВАС НА РБ В 7 ДНЕВЕН СРОК ОТ ПОЛУЧАВАНЕ НА ПРЕПИС ОТ СЪЩОТО.

СЪДИЯ: